

Ontwikkelingsdoelen WISKUNDE – *kleuteronderwijs steinerschool*

1. Lichaamsbesef en bewegingsbeheersing

De kleuters kunnen handelend

- WI 1 de belangrijkste lichaamsdelen aangeven (zie ook WO 45):
- hoofd;
 - ogen, oren, neus, mond;
 - armen, handen, vingers;
 - benen, voeten, tenen.
- WI 2 inschatten hoeveel ruimte hun lichaam inneemt (zie ook WO 46).
- WI 3 armen en benen afwisselend bewegen,
- in asymmetrische bewegingen, met overkruising; (zie ook LO 9);
 - in samengestelde bewegingsopdrachten.
- WI 4 klein-motorische vaardigheden met de vingers in verschillende situaties voldoende nauwkeurig gedoseerd en ontspannen uitvoeren. (zie ook LO 14; MV 3, MV 4; TN 22; WO 12, WO 13)

2. Oriëntatie in tijd en ruimte

Tijdsbesef - besef van opeenvolging van handelingen in de tijd

De kleuters

- WI 5 tonen tijdsbesef:
- doordat zij een beperkt aantal vertrouwde, vaste gebeurtenissen of activiteiten in het verloop van hun dag in een juiste volgorde kunnen aangeven;
 - door aan de hand van de opeenvolging van een beperkt aantal vertrouwde vaste gebeurtenissen of activiteiten getuigenis te geven van hun inzicht in het begrip week;
 - door een voor hen belangrijke gebeurtenis te situeren in de seizoenen, hetzij aan de hand van de begrippen lente, zomer, herfst, winter, van jaarfeesten of kenmerkende gebeurtenissen of activiteiten uit het desbetreffende seizoen. (zie ook LO 19 - 28, WO 40)
- WI 6 kunnen de opeenvolgende stappen in een vertrouwd handelingsgeheel aangeven. (zie ook LO 20; MV 4, MV 13, MV 18, MV 22; TN 24; WO 5, WO 12, WO 34, WO 35)
- WI 7 kunnen begrippen i.v.m. tijdsduur en oriëntatie in de tijd hanteren of begrijpen:
- lang-kort;
 - snel-traag;
 - vroeger-later;
 - ervoor-erna;
 - eerst-daarna;
 - morgen/ochtend-middag-avond;
 - gisteren-vandaag-morgen.

Ruimtebesef - ordenen van de ruimte

De kleuters kunnen handelend:

- WI 8 inschatten hoeveel ruimte een voorwerp inneemt. (zie ook LO 11, LO 12, LO 27, LO 30, LO 36, Muzische vorming; WO 47)
- WI 9 handelend in een huishoudelijke, bewegings- of spelcontext de opstelling aangeven van vertrouwd materiaal in functie van een gekende activiteit.
- WI 10 passende begrippen hanteren of begrijpen:
- in, op, naast, tussen;
 - op elkaar;
 - boven, onder;
 - voor, achter;
 - ver (weg), dicht (bij);
 - lang-kort;
 - binnen, buiten;
 - omhoog en omlaag;
 - hoog-laag; hoger-lager.
- WI 11 oplossingen vinden voor een ruimtelijk probleem, zij ervaren daarbij:
- lengte, breedte, diepte;
 - evenwichtsaspecten;
 - richting: links-rechts.
- WI 12 afstanden inschatten in functie van hun beweging of de beweging van het voorwerp dat zij hanteren:
- springtouw oprollen en afrollen;
 - doeken vouwen;
 - zwaardere voorwerpen zoals planken, stokken, bakken, stoeltjes. (zie ook LO 11)
- WI 13 tonen dat zij beseffen dat de dingen dezelfde blijven, hoe ze ook geplaatst of geordend zijn in de ruimte.
- WI 14 zelfstandig hun weg vinden in een vertrouwde omgeving. (zie WO 49)
- WI 15 een ruimte inrichten in functie van hun spel. (zie WO 50)
- WI 16 mits aanwijzingen, orde brengen in een beperkte ruimte (zie WO 51)

3. Begripsvorming

De kleuters kunnen in een huishoudelijke, sociale, bewegings- of spelcontext

Waarnemen en structureren

- WI 17 veranderingen, overeenkomsten en verschillen bij voorwerpen, verschijnselen of bij andere mensen waarnemen.
- WI 18 twee dingen op hun kwalitatieve eigenschap vergelijken.
- WI 19 materiaal, voorwerpen ordenen in functie van een kwalitatief kenmerk.
- WI 20 materiaal, voorwerpen samenbrengen op basis van één of twee gemeenschappelijke kenmerken.
- WI 21 materiaal, voorwerpen structureren volgens het correspondentieprincipe (de 1-1 relatie), waardoor zij tonen dat zij aan de hand van materiaal rekenkundige handelingen kunnen uitvoeren met betrekking tot aantal en hoeveelheid; zoals optellen, aftrekken en delen - zonder deze als zodanig te kunnen benoemen.
- WI 22 vanuit een gekend beperkt patroon, structuur of handelingsverloop een reeks verderzetten.
- WI 23 door hun handelen tonen dat zij beseffen dat een bepaalde hoeveelheid dingen dezelfde blijft, hoe de dingen ook geplaatst of geordend zijn in de ruimte.
- WI 24 door hun handelen tonen dat zij beseffen dat de kenmerken (afmetingen, gewicht) van een ding dezelfde blijven, hoe dit ook geplaatst of geordend is in de ruimte.

Rekentaal

- WI 25 een deel van de getallenrij opzeggen.
- WI 26 de termen eerste en laatste begrijpen of hanteren.
- WI 27 op basis van hun ervaring en waarneming passende hoeveelheidsbegrippen gebruiken:
- veel/weinig;
 - evenveel / te veel / te weinig;
 - meer/minder.
- WI 28 op basis van hun ervaring en waarneming, omgaan met begrippen die de relatieve maat van een voorwerp aangeven:
- zwaar-licht;
 - groot-klein;
 - lang-kort;
 - dik-dun;
 - breed-smal;
 - vol-leeg;
 - gelijk, groter dan, kleiner dan;
 - half.
- WI 29 bij rekenhandelingen passende begrippen hanteren:
- geven-nemen;
 - bijdoen / wegdoen;
 - verdelen;
 - erbij-eraf.